

Motion till riksdagen

1988/89:Ub605

av Martin Olsson (c)

Elenergiinriktad civilingenjörsutbildning i Sundsval/Härnösand

Västernorrland är det län som drabbats hårdast av befolkningsminskning under 80-talet. 1988 var Västernorrland dessutom det enda län som minskade. För att vända denna mycket allvarliga utveckling är det bl.a. nödvändigt med olika infrastrukturella insatser för länet. Bland de mest betydelsefulla av sådana insatser för länet och dess näringsliv är uppbyggande av en högkvalitativ kompetensmiljö.

Trots att Sundsvallsområdet är ett skogindustriellt centrum och länet även har andra industritraditioner är det ingen annan region i landet som har så stort avstånd till en teknisk högskola som just denna region.

I avsaknad av teknisk högskola har stora insatser gjorts för att inom högskolan i Sundsval/Härnösand utveckla en industrihögskola i samverkan med och anpassad till länets näringsliv. Det är viktigt för utveckling i området att projektet industrihögskolan kan genomföras.

Särskilt aktuellt nu är bl.a. att till högskolan få förlägga utbildning inom elenergiområdet på civilingenjörsnivå för att tillgodose efterfrågan på personer med denna kompetens när energifrågorna är av så central betydelse för hela vårt land och inte minst för Västernorrland med dess mycket elintensiva industri.

Vid fjolårets riksmöte tog jag i motionen 1987/88:Ub555 upp denna fråga. Motionen avslogs tyvärr av riksdagen (UbU 1987/88:27).

Med hänsyn till att frågans aktualitet är minst lika stor nu finner jag det synnerligen väl motiverat att åter ta upp kravet på att denna utbildning skall tillföras högskolan i Sundsval/Härnösand.

Bakgrunden är att Västernorrlands län och särskilt Sundsvallsregionen är ett av de mest elenergiberoende områdena i landet. Förutom stora elenergi-användare finns dessutom stora elproducenter inom länet.

Den fortsatta utvecklingen inom elenergiområdet kommer att ställa stora krav på effektivare och delvis förändrad elanvändning. Detta kommer i sin tur att fordra hög kompetens inom området. Men tillgången på högt kvalificerade ingenjörer inom det elenergitekniska området har under en längre tid varit katastrofalt dålig såväl i Västernorrland som i landet totalt.

Utbildning av civilingenjörer med inriktning mot elkraftsteknik bedrivs f.n. endast vid Kungl. Tekniska Högskolan (KTH) i Stockholm och vid Chalmers Tekniska Högskola i Göteborg. Tillströmningen till denna utbildning och därmed examinationen har varit otillfredsställande låg. Under 1986/87 examinerades exempelvis endast 17 civilingenjörer med denna inriktning, vilket bör ställas i relation till att enbart Vattenfalls behov av nyanställning motsvarar 30 st. per år.

Förmodligen finns flera orsaker till det låga intresset för denna studieinriktning, trots att energifrågorna åtminstone under de senaste 15 åren haft en central plats i den svenska samhällsdebatten. En förklaring till den låga elevtillströmningen torde vara att intresset för högre teknisk utbildning i hög grad fokuserats till dataområdet. En annan förklaring kan vara att den elkraftstekniska utbildningen ej moderniserats tillräckligt snabbt. Tillgången på adekvat utrustning har varit problematisk.

När det gäller rekryteringen av kvalificerade ingenjörer inom detta område kan nämnas att elkraftsföretagen i Sundsvallsregionen under flera år haft särskilt stora svårigheter att rekrytera civilingenjörer. På grund härav inrättade högskolan i Sundsvall/Härnösand år 1986 en arbetsgrupp med företrädare för elenergianvändare och elproducenter. Denna arbetsgrupp föreslog en högskoleutbildning som successivt skall kunna byggas ut till att motsvara civilingenjörskompetens. Genom att kombinera högskolans och företagets resurser avseende såväl kompetens som utrustning skulle man möjliggöra ett genomförande av programmet.

Kontakter togs mellan arbetsgruppen och KTH rörande samverkan, men eftersom något resultat ej uppnåddes härav utvecklades i stället ett lokalt förslag till ett, i första hand, treårigt elenergitekniskt utbildningsprogram vid Sundsvall/Härnösands högskola. Detta program kan enligt högskolan ses som en delmängd av motsvarande civilingenjörsutbildning.

När representanter för statens energiverk besökte Sundsvall i december 1987 diskuterades bl. a konsekvenserna av utvecklingen inom elenergiområdet för industrin. Bl. a. framkom då att kompetensbristen är en allvarlig risk vid sidan om framtida strukturomvandlingar inom branschen.

Både med hänsyn till det stora rekryteringsbehovet inom Västernorrlands län av civilingenjörer med inriktning på elenergiområdet och vikten av att genom hög kompetens på området bidra till industrins utveckling och till möjliggörandet av avskaffande av kärnkraften – helst före sekelskiftet – finns det enligt min mening mycket starka skäl för statsmakterna att – i enlighet med högskolans och berörd industris önskemål – lokalisera en elenergiinriktad högskoleutbildning motsvarande civilingenjörsnivå till Sundsvall.

Det bör betonas att förutsättningarna inom högskolan och den omgivande industrin i regionen att genomföra denna utbildning anses vara mycket goda. Modeller för samverkan mellan högskola och näringsliv har redan prövats inom andra kompetensområden med intressanta resultat.

Enligt högskolan skulle en sådan utbildning kunna starta med relativt kort varsel.

Hemställan

Mot. 1988/89

Ub605

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering till högskolan i Sundsvall/Härnösand av en elenergiinriktad högskoleutbildning motsvarande civilingenjörsnivå.

Stockholm den 23 januari 1989

Martin Olsson (c)